

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 378

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/673) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/673 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı3

- Gerekçesi3

• Dışişleri Komisyonu Raporu5

• Tasarı Metni7

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin7

• Mutabakat Zaptı8

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1219-561

24/2/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 25/1/2016 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/673)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

GEREKÇE

Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), 2013 yılı Eylül ayında, "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı" ve "21. Yüzyıl Deniz İpek Yolu"nun (Kuşak ve Yol) inşası fikrini ortaya atmıştır. Yeni İpek Yolu olarak da adlandırılan ve Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayacak olan sözkonusu girişim,

- Altyapı bağlantısı ile güzergah ülkelerinin altyapı planları ve standartlarının oluşturularak, ana ulaşım yolunun inşa edilmesini,
- Ticaret bağlantısı ile güzergâh ülkelerin yatırım ve ticareti kolaylaştırıcı tedbirler almalarını,
- Sermaye bağlantısıyla finansal işbirliğini,
- Politika bağı kurarak güzergâhtaki ülkelerin siyasi alanda bölgesel işbirliğine gitmesini,
- Kültürel bağlantı ile kültürel, akademik, insan kaynakları, turizm, bilim, teknoloji ve basın alanlarında işbirliğinin geliştirilmesini hedeflemektedir.

Ülkemiz, tarihi İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasına yönelik olarak çeşitli projeler geliştirmiştir. Bu çerçevede, Türkiye'den başlayarak Gürcistan'dan Azerbaycan'a, buradan da Hazar Denizi'ni aşarak Türkmenistan ve Kazakistan'ı takiben diğer Orta Asya Cumhuriyetleri, Afganistan, Pakistan ve ÇHC'ye ulaşan Orta Koridor, tarihi İpek Yolu'nun canlandırılması projesinin en önemli bileşenlerinden birini oluşturmaktadır.

Ülkemiz, Kuşak ve Yol Girişimini desteklediğini, Orta Koridor ile birlikte sözkonusu projelerin gerek bölge ülkeleri arasındaki entegrasyonun artırılması gerekse bölge ülkelerinin küresel ekonomiye daha iyi bir biçimde entegre olmaları bakımından önemli fırsatlar sunduğunu, Türkiye'nin coğrafi konumu bakımından projenin en kritik ülkelerinden birisi olduğunu ve yine Çin'in girişimiyle kurulan Asya Altyapı Yatırım Bankası ve İpek Yolu Fonu'nu desteklediğimizi çeşitli vesilelerle dile getirmiştir.

Orta Koridor girişimimizin Kuşak ve Yol girişimi ile uyumlaştırılması ve ÇHC tarafından bu girişimin bir parçası olduğunun kabulü, üzerinde önemle durduğumuz bir husus olmuştur. Bu bağlamda, "Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptı" ülkemizin ev sahipliğinde Antalya'da düzenlenen G20 Liderler Zirvesi vesilesiyle, 14 Kasım 2015 tarihinde imzalanmıştır. Bu Mutabakat Zaptı çerçevesinde, ağırlıklı olarak karayolları, demiryolları ve limanlar dahil olmak üzere, ulaştırma ağları konusunda yakın bir işbirliği tesis edilmesinin hukuki zemini yaratılmıştır. Ülkemizde geliştirilmekte olan "Edirne-Kars Hızlı Tren Projesi"nin de Kuşak ve Yol ile Orta Koridor'un bir bileşeni olması planlanmaktadır.

Kuşak ve Yol girişimine Orta Koridor'un eklenmesi suretiyle finansman imkanları oluşturularak, şirketlerimizin İpek Yolu coğrafyasındaki ülkelerdeki altyapı ve ulaşım projelerinden istifade etmelerine elverişli bir ortam yaratılacak olmasının yanısıra; ülkemizi ve Avrupa'yı, Hazar geçişiyle Orta Asya Cumhuriyetleri üzerinden Afganistan, Pakistan ve ÇHC'ye bağlayacak olan bu güzergahın, Rusya Federasyonu'nun da içerisinde yer aldığı Kuzey Koridoru ile güney hattında yer alan İran güzergahlarına muhkem bir alternatif oluşturması ülkemiz için en önemli kazanımı teşkil edecektir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

13/5/2016

Esas No: 1/673

Karar No: 363

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 24/2/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 7/3/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 11/5/2016 tarihli 29’uncu toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında kara yolları, demir yolları ve limanlar dâhil olmak üzere ulaştırma ağları konusunda iş birliği tesis edilmesini teminen imzalanan Mutabakat Zaptının onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Mutabakat Zaptının, ülkemizin ev sahipliğinde Antalya’da düzenlenen G-20 Liderler Zirvesi vesilesiyle 14 Kasım 2015 tarihinde imzalandığı,

Tarihî İpek Yolu’nun yeniden canlandırılmasına yönelik çeşitli projeler geliştirme hedefi çerçevesinde Türkiye’den başlayarak Gürcistan’dan Azerbaycan’a, buradan da Hazar Denizi’ni aşarak Türkmenistan ve Kazakistan’ı takiben Afganistan, Pakistan ve Çin Halk Cumhuriyeti’ne ulaşan orta koridorun tarihî İpek Yolu’nun canlandırılması projesinin en önemli bileşenlerinden birini oluşturduğu.

Bu Mutabakat Zaptı çerçevesinde ağırlıklı olarak kara yolları, demir yolları ve limanlar dâhil olmak üzere ulaştırma ağları konusunda yakın bir iş birliği tesis edilmesinin hukuki zemininin de oluşturulmuş olacağı,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Karaman Milletvekili Recep Şeker ve İstanbul Milletvekili Ravza Kavakçı Kan Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Taha Özhan</i>	<i>Cemalettin Kani Torun</i>	<i>Hasan Basri Kurt</i>
Malatya	Bursa	Samsun
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Serdengeçti</i>	<i>Mevlüt Dudu</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
<i>Aksaray</i>	Hatay	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Serkan Topal</i>	<i>Azmi Ekinci</i>	<i>Ekmeleddin Mehmet İhsanoğlu</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ravza Kavakcı Kan</i>	<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>Serap Yaşar</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Recep Şeker</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Halil Özcan</i>
Karaman	Mardin	Şanlıurfa
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA İPEK YOLU EKONOMİK KUŞAĞININ, 21. YÜZYIL DENİZDEKİ İPEK YOLUNUN VE ORTA KORİDOR GİRİŞİMİNİN UYUMLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 14 Kasım 2015 tarihinde Antalya’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkır

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÇİN HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA İPEK YOLU EKONOMİK KUŞAĞININ, 21. YÜZYIL DENİZDEKİ İPEK YOLUNUN VE ORTA KORİDOR GİRİŞİMİNİN UYUMLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
ile
Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti
Arasında
İpek Yolu Ekonomik Kuşağının, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek
Yolunun ve Orta Koridor Girişiminin Uyumlaştırılmasına İlişkin
Mutabakat Zaptı

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır) arasında Ekonomik Kuşağa Dayalı İpek Yolunun, 21. Yüzyıl Denizdeki İpek Yolunun (bundan böyle müştereken Kuşak ve Yol olarak anılacaktır) ve Orta Koridor Girişiminin kurulmasını ortaklaşa teşvik etmeye yönelik işbirliği arzusu temelinde;

Çin tarafından Kuşak ve Yol üzerindeki ülkelerin karşılıklı öğrenme ve eğitim; malların, teknolojinin, sermayenin ve personelin daha iyi değişimi ve bütünleşmesinin sağlanması; ekonomi, toplum, çevre ve kültür alanlarıyla ilgilenen ülkelerin eşgüdümlü kalkınması ve ortak ilerlemesinin desteklenmesi ve böylece farklı kültürler arasında diyalog ve bütünleşmenin kolaylaştırılması yoluyla beraberinde barış, işbirliği, açıklık, kapsayıcılık, karşılıklı öğrenme, karşılıklı fayda ve kazan-kazan sonucu getiren İpek Yolu ruhunun canlandırılması ve İpek Yolunun anlamının yeni çağın özelliklerine göre zenginleştirilmesi

gayretiyle Kuşak ve Yol Girişiminin önerildiğini göz önüne alarak;

Türkiye Cumhuriyeti'nin uzun süredir İpek Yoluyla ilgili kavramları geliştirmekte olduğu ve çok taraflı gelişme ihtiyaçlarına ve beklentilerine dayalı olarak Orta Koridor Girişimi gibi önerilerinin uygulanması için aktif şekilde çalıştığı; İpek Yolu bölgesindeki ticaretin kolaylaştırılmasına katkıda bulunma çabasıyla gümrük uygulamalarını geliştirmek için Kervansaray Projesini tatbik ettiği tanınarak;

Karşılıklı anlayış ve dostane işbirliği sahibi olmaları amacıyla Kuşak ve Yol coğrafyası boyunca açıklık, kapsayıcılık ve istişareyi etkinlikle teşvik etmek amacıyla İki Tarafın Kuşak ve Yol Girişiminin eşgüdümlü bir şekilde uygulanması hususunda siyasi uzlaşmaya vardıklarını dikkate alarak;

İki Tarafın ilgili tüm ülkeler ve uluslar için barışçıl gelişme ve ortak refahı gerçekleştirmek amacıyla İpek Yoluyla ilgili girişimleri arasında birleşen noktaları ortaklaşa keşfetmeleri; politikaların uyumlaştırılmasını ve pragmatik işbirliğini kolaylaştırmak üzere birlikte çaba sarf etmeleri, kazan-kazan işbirliğini ve karşılıklı öğrenmeyi desteklemeleri gerektiğine karar verilerek;

Aşağıda kaydedilen hususlarda mutabakata varılmıştır:

Madde I İşbirliği Hedefleri ve Yol Gösterici İlkeler

I. İki Taraf, ortak sürdürülebilir kalkınma ve refah hedefini gerçekleştirmek ve ekonomik büyüme ile sosyal ilerlemeyi sağlama çabasıyla somut siyasi bağları, ekonomik tamamlayıcılıkları ve

insandan insana değişimleri pragmatik işbirliğine çevirmek ve böylece iki Tarafın daha iyi siyasi ilişkiler, daha somut ekonomik bağlar, enerji alanında geliştirilmiş işbirliği ve daha yakın insandan insana değişimlerden faydalanmasını sağlamak amacıyla bir taraftan Orta Koridor ve Kuşak ve Yola ilişkin Kervansaray projeleri gibi Türk girişimlerini Kuşak ve Yol ile bütünleştirirken Kuşak ve Yol Girişimine yönelik işbirliğini ortaklaşa teşvik ederler. Aynı zamanda, İki Taraf, Kuşak ve Yol üzerindeki ülkelerin açıklık, kapsayıcılık, dengeli kalkınma ve paylaşılan faydaları beraberinde getiren bir ekonomik işbirliği çerçevesini ortaklaşa inşa etmek ve bölgesel barış ve kalkınmayı teşvik etmek amacıyla işbirliğini ilerletebileceklerini, aralarındaki bağlantılarını geliştirip güçlendirebileceklerini ve birbirleriyle etraflı işbirliğini derinleştirebileceklerini ümit ederler.

II. İki Taraf işbirliklerinde aşağıdaki ilkelere uyar:

(i) “Herkesin çıkarlarını karşılamak için istişare yoluyla ortaklaşa uygulanacak olan Kuşak ve Yol Girişimi” ilkesini rehber edinen İki Taraf birbirlerinin temel çıkarlarına ve başlıca endişelerine saygı gösterir, karşılıklı güveni ve kazan-kazan işbirliğini derinleştirir ve ortak sürdürülebilir kalkınma ve refahı gerçekleştirirler;

(ii) Birbirlerinin yürürlükteki mevzuatı ile uluslararası yükümlülükleri ve taahhütlerine uygun olacak şekilde iki ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına yeni bir canlılık kazandırmak;

(iii) İki Taraf, Kuşak ve Yol Girişiminin işbirliği, kalkınma ve

kazan-kazan sonuçları fikirlerine uygun olacak şekilde, bağlantılarını ve karşılıklı desteği güçlendirir, iki ülkenin katıldığı mevcut ikili işbirliği mekanizmaları ve çok taraflı mekanizmaların yanı sıra etkin bölgesel işbirliği platformlarının tüm imkânlarından faydalanmak suretiyle birbirlerinin gücünden faydalanır ve birbirlerinin en iyi unsurlarını öne çıkarır.

Madde II İşbirliğinin İçeriği

İki Taraf aşağıdaki alanlarda işbirliği yapar:

I. Politika Eşgüdümü. İki Tarafın ana kalkınma stratejileri, planları ve politikalarına ilişkin diyalog ve değişimlerin düzenli olarak gerçekleştirilmesi, ana makro-politikaların ayarlanmasına ilişkin iletişimin ve eşgüdümün güçlendirilmesi ve birbirlerinin ana kalkınma stratejileri, planları ve politikalarının birbiriyle bağlantılandırılmasına ve bütünleşmesine gayret gösterilmesi.

II. Kolaylaştırıcı Bağlantılar. Otoyol, demiryolu, sivil havacılık, limanın yanı sıra petrol ve gaz boru hatları, enerji nakil hatları şebekesi ve telekomünikasyon ağı da dâhil Türkiye’de, Çin’de ve üçüncü ülkelerde iki taraflı altyapı projelerinde işbirliği konusunda planların düzenlenmesi; kargo taşımacılığı konusunda limanlar arasında işbirliğini güçlendirmek ve işlevsel etkinliği geliştirmek için kapasite geliştirme amacıyla planlar geliştirilmesi ve uygulanması; içme suyu güvenliği, sel kontrolü ve afet azaltma, su tasarrufu sağlayan sulama ve diğer su koruma projelerinde işbirliğinde

bulunulması, iki Tarafça mutabık kalınan projelerin başlatılması ve temel projelerin geliştirilmesi için gayret gösterilmesi; standartların ve bilgi paylaşımının karşılıklı tanınmasının güçlendirilmesi; trafik erişilebilirliğinin ve ulaşım ağı güvenliğinin iyileştirilmesi, ulaşımın kolaylaştırılması için anlaşmaların görüşülmesi ve imzalanması ve sınır ötesi ulaşım güvenliğinin sağlanması.

III. Engersiz Ticaret. İki Taraf birbirlerine pazarlarını açma hususunda karşılıklı çabaları destekler, ticaretin iki yönlü akışını genişletir, ikili bir serbest ticaret bölgesi kurulması konusunu ele alır; yatırım manzarasını iyileştirir; Yatırım Koruma Anlaşmasının erken uygulanması için birbirlerinin iç hukuk işlemlerini hızlandırır; yatırımı kolaylaştırma ve güvenlik düzeyini yükseltir; gümrükler, giriş çıkış kontrolü, muayene, karantina ve standartların karşılıklı tanınmasının yanı sıra belgelendirme ve akreditasyon konularında işbirliğini arzularlar. İpek Yolu boyunca gümrük işbirliği hususunda, Kervansaray Projesinin Kuşak ve Yol'a dâhil edilmesi memnuniyetle karşılanır.

IV. Mali Bütünleşme. RMB sınır ötesi düzenlemesinin iyileştirilmesi ve ikili işbirliği ihtiyacını karşılanması için ticarete ve yatırımda yerel ülke para birimlerinin kullanımının genişletilmesi amacıyla Türk-Çin para birimi takas anlaşmasından yararlanılması; her iki ülkedeki nitelikli kurumlar tarafından Türkiye'nin ve Çin'in bankalar arası piyasalarındaki yatırımlarının etkin bir şekilde teşvik

edilmesi; mali kurumlar tarafından yatırım ve ticari işbirliği için finansman desteği ve hizmetin teşvik edilmesi; mali riskler ve krizlerle uğraşma maksatlı işbirliği mekanizması tesis edilmesi, kredi yönetimi ve aynı işte bulunan kurumsal yatırımcılar konusundaki değişimlerin ve işbirliğinin hızlandırılması.

V. İnsandan İnsana Bağlar. İnsandan insana değişimlerin teşvik edilmesi, orta ve uzun vadeli kültür alışverişi işbirliği modeli oluşturulması, kardeş şehir ağları kurulması için çaba sarf edilmesi; medya, çevre koruma, eğitim, sağlık, kültür, kültür merkezleri, sanat, turizm, yoksulluğun giderilmesi, toplumsal refah vb. konularda işbirliği anlaşmalarının imzalanmasının görüşülmesi; İki Tarafta yerel birimlerin, medyanın, düşünce kuruluşlarının, öğrenci ve gençlerin değişiminin hızlandırılması ve İpek Yolu kültürünün ileriye taşınması ve birbirlerinin vatandaşlarına meşru hakları ve çıkarları bakımından gerekli korumanın sağlanması.

Madde III İşbirliği Usulleri

I. İki Taraf arasında işbirliği usulleri aşağıdaki hususları kapsar:

(i) İki taraf, taraflar arasında gerekli güncel işbirliğini yürütmek amacıyla, bir çalışma grubu kurar.

(ii) Üst düzey ziyaret değişimi ve mevcut hükümet ve hükümet dışı değişim mekanizmaları vasıtasıyla, İki Taraf çeşitli alanlarda çok katmanlı bir bilgi paylaşımı platformu kurar, bilgi ve kaynak

paylaşımını gerçekleştirir, şeffaflığı artırır ve toplumun tüm kesimlerinde insanların katılımını harekete geçirir;

(iii) İki Taraf, ülkelerin ve uluslararası örgütlerin Kuşak ve Yol'a katılımını ve onu ortaklaşa geliştirmelerini sağlamak için bilgi paylaşımı ve kapasite geliştirme de dâhil olmak üzere eşgüdümlü analiz, ortak planlama, ekonomik, bilimsel ve teknolojik değişim ve işbirliği yoluyla uluslararası hale gelmiş, pazar odaklı ve profesyonel yöntemler benimseyerek, ortak işbirliği ihtiyaçları temelinde kilit alanlarda pilot programlar, ortak araştırma, personel değişimi ve mesleki eğitim yürütür;

(iv) Altyapı, sanayi parkları, kapasite bağlantısı, e-ticaret ve çevre koruma da dâhil olmak üzere Kuşak ve Yol Girişimi ve diğer bölgesel menfaat inisiyatifleri kapsamında başlıca programların geliştirilmesini ve uygulanmasını desteklemek için karşılıklı yarara dayalı geniş işbirliği yöntemlerinin benimsenmesi;

(v) Devlet ve sosyal kooperatif sermayesi de dâhil olmak üzere özellikle Asya Altyapı ve Yatırım Bankası, İpek Yolu Fonu ve diğer hükümet fonları, piyasa işlemleri, yardım fonları, uluslararası ve sosyal fonlar aracılığıyla bu programlara yatırım ve finansman desteği sunulması ve program güvenliğini sağlamak için değişim ve işbirliğinin güçlendirilmesi.

II. Belirli bir alanda işbirliği için, İki Taraf, gerekli görüldüğü takdirde, anlaşma ya da diğer işbirliği belgelerini imzalar.

Madde IV Anlaşmazlıkların Çözümü

İki Taraf bu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanması ve uygulanmasına ilişkin anlaşmazlıkları dostane istişare yoluyla çözer.

Madde V Yürürlüğe Girme, Değişiklik ve Sona Erme

I. Bu Mutabakat Zaptı, Tarafların ilgili belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuki işlemlerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alınacağı tarihte yürürlüğe girer.

II. Bu Mutabakat Zaptı Tarafların karşılıklı yazılı rızasıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu maddenin ilk fıkrasında öngörülen aynı hukuki usul uyarınca yürürlüğe girer.

III. Bu Mutabakat Zaptı'nı sona erdirmek için, iki Tarafın biri bu Mutabakat Zaptı'nın sona ermesinden üç ay önce diplomatik yoldan diğer tarafa yazılı olarak bildirimde bulunur. Bu Mutabakat Zaptı, iki Tarafın mutabakatıyla sona erdirilebilir. Bu Mutabakat Zaptı'nın sona erdirilmesi devam etmekte olan programları etkilemez ve bu programlar iki Tarafça kabul edilen takvime göre uygun olarak tamamlanuncaya kadar devam eder.

IV. Bu Mutabakat Zaptı üç yıllık bir süre için yürürlükte kalır. Herhangi bir Taraf yürürlüğünün sona ermesinden üç ay önce diplomatik yollarla yazılı olarak diğer Tarafa sona erdirmeye ilişkin bildirimde bulunmadığı takdirde, bu Mutabakat Zaptı

kendiliğinden müteakip üç yıllık sürelerle yenilenir

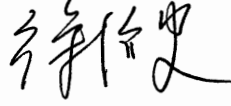
Bu Mutabakat Zaptı 14 Kasım 2015 tarihinde, Antalya, Türkiye’de, her biri Türkçe, Çince ve İngilizce dillerinde çift nüsha halinde imzalanmıştır. Üç metin de eşit derecede geçerlidir.

Feridun BİLGİN

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti
Adına**

Xu SHAOSHI

**Çin Halk Cumhuriyeti
Hükümeti
Adına**

